

YOM KIPPUR SOURCES

By Rabbi Dr. Nachum Amsel

These sources are from the book, "The Encyclopedia of Jewish Values" published by Urim, or the upcoming books, "The Encyclopedia of Jewish Values: Man to Man" or "The Encyclopedia of Jewish Values: Man to G-d" to be published in the future.

1) רמ"א על שולחן ערוך, אורח חיים תריט:א

הגה - ... ונוהגים לומר כל נדרי בעודו יום וממשיך בניגונים עד הלילה ואומרים אותו ג"פ וכל פעם מגביה קולו יותר מבראשונה (מהרי"ל) וכן אומר השי"ץ ג"פ ונסלח לכל עדת וגוי והקהל אומרים ג"פ ויאמר ה' סלחתי כדבריך (מנהגים) ואל ישנה אדם ממנהג העיר אפילו בניגונים או בפיוטים שאומרים שם.

2) תפילת "כל נדרי", מחזור של יום הכיפורים

כָּל נְדָרֵי. וְאֶסְרֵי. וְשְׁבוּעֵי. וְחַרְמֵי. וְקוֹנָמֵי. וְקוֹנוֹסֵי. וְכַוּוּיֵי. דְאֶנְדְרָנָא. וְדִאֲשַׁתְּבַעְנָא. וְדִאֲחַרְיִמְנָא. וְדִאֲסַרְנָא עַל נַפְשִׁתְנָא: מִיּוֹם כְּפוּרִים זֶה. עַד יוֹם כְּפוּרִים הֵבֵא עָלֵינוּ לְטוֹבָה. בְּכִלְהוֹן אִיחְרַטְנָא בְּהוֹן. כְּלְהוֹן יְהוֹן שְׁרוֹן. שְׁבִיקוֹן. שְׁבִיתוֹן. בְּטַלְיוֹן וּמְבַטְלִין. לֹא שְׁרִירִין וְלֹא קְזָמִין:

3) קיצור שולחן ערוך, קכח:טז

נוהגין לעשות התרת נדרים בְּעָרְב רֵאשׁ הַשָּׁנָה.

4) שולחן ערוך, יורה דעה ריא:א

הגה - והא דאמרינן כל נדרי בליל יום כיפורים הוי כאילו התנו בהדיא ומכל מקום לא סמכין על זה להתיר בלא שאלה לחכם כי אם לצורך גדול.

5) שולחן ערוך, אורח חיים תריט:א

ליל יה"כ נוהגים שאומר ש"צ בבישיבה של מעלה ובישיבה של מטה על דעת המקום ועל דעת הקהל אנו מתירין להתפלל עם העבריינים."

6) מקדש מרדכי, יום הכפורים, דף שג

פתיחתו של יום הקדוש יום הכפורים היא בכל נדרי תוכנו של דבר כך הוא ישנן מצוות ועבירות בין אדם למקום הדורשות נאמנות למקום ישנן מצוות ועבירות בין אדם לחבירו הדורשות נאמנות לחבירו, המצוות והעבירות של הנדרים והשבועות וכדומה הם מצוות בין אדם לעצמו היינו הנאמנות של אדם לעצמו לעמוד בדיבורו ולשמור מוצא פיו.

7) רב נחמן מברסלב, ספר ליקוטי עצות, ערך דעת

אבל הוא בלא לב אך עקר הדעת כשהוא בלב. ושם בלב מקום היראה. הינו שעקר הדעת שידע את השם יתברך בלבו ולא במחו לבד, הינו שימשיך ויקשר את הדעת לתוך הלב, עד שתפל עליו אימה ופחד ויראה מגדולתו יתברך, עד שיתעורר לעבדו באמת, עד שיזכה ליראת הרוממות שידע ממי יתירא. וזה זוכין על ידי התבודדות, על ידי ששופטין את עצמו בעצמו.

8) פרי חדש על אורח חיים תרז

דאין החיוב לקום אלא דוקא ביי"ה שהוא מצוה להתודות אבל בשאר ימים שאין מצוה להתודות אינו חייב לקום בשעה שהשי"ץ אומר והוא כבר התודה ויראה שהטעם שאעי"פ שזה כבר התודה ומעתה אינו מצוה להתודות עוד והוי כשאר ימות השנה שאינו מחויב להתודות מ"מ יום הוא שנתחייב בוידוי.

9) רמב"ם, הלכות תשובה, א:א

כל מצות שבתורה בין עשה בין לא תעשה אם עבר אדם על אחת מהן בין בזדון בין בשגגה כשיעשה תשובה וישוב מחטאו חייב להתודות לפני האל ברוך הוא שנאמר איש או אשה כי יעשו וגוי והתודו את חטאתם אשר עשו זה וידוי דברים, וידוי זה מצות עשה, כיצד מתודין אומר אנא השם חטאתי עויתי פשעתי לפניך ועשיתי כך וכך והרי נחמתי ובושתי במעשי ולעולם איני חוזר לדבר זה, וזהו עיקרו של וידוי, וכל המרבה להתודות ומאריך בענין זה הרי זה משובח.

10) ויקרא כו:מ, במדבר ה:ז

וְהִתְדוּ אֶת-עֹנֵם וְאֶת-עֹן אַבְתָּם בְּמַעַלְם אֲשֶׁר מָעְלוּ-בִּי וְאֶף אֲשֶׁר-הִלְכוּ עִמִּי בְקָרִי :
וְהִתְדוּ אֶת-חַטָּאתָם אֲשֶׁר עָשׂוּ וְהָשִׁיב אֶת-אֲשָׁמוֹ בְּרֹאשׁוֹ וְחִמִּישְׁתּוֹ יִסֹּף עָלָיו וְנָתַן לְאֲשֶׁר אָשֵׁם לוֹ :

11) קהלת ז:כט

לְבַד רְאֵה-זֶה מְצֵאתִי אֲשֶׁר עָשָׂה הָאֱלֹקִים אֶת-הָאָדָם יִשְׂרָאֵל וְהִמָּה בְקִשׁוֹ חֲשִׁבֹת רַבִּים :

12) בראשית מב:כא

וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל-אָחִיו אַבְל אֲשָׁמִים אַנְתָּנוּ עַל-אָחִינוּ אֲשֶׁר רָאִינוּ צָרַת נַפְשׁוֹ בְּהִתְחַנְּנוֹ אֲלֵינוּ וְלֹא שָׁמְעָנוּ עַל-כֵּן בָּאָה אֲלֵינוּ הַצָּרָה הַזֹּאת :

13) איכה א:ד

דְּרָכֵי צִיּוֹן אֲבֵלוֹת...

14) רמב"ם, הלכות תשובה ב:ח

הוֹיָדוּי שְׁנֵהֲגוּ בּוֹ כָּל יִשְׂרָאֵל אַבְל אֲנַחְנוּ חֲטָאנוּ (כולנו) והוא עיקר הוֹיָדוּי...

15) בראשית ג:יא-יג

וַיֹּאמֶר מִי הִגִּיד לָךְ כִּי עִירַם אֶתְּהָ הַמֶּן-הָעֵץ אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ לְבַלְתִּי אֲכֹל-מִמֶּנּוּ אֲכַלְתָּ : וַיֹּאמֶר הָאָדָם הָאִשָּׁה הָאֲשֶׁר אֲשֶׁר נָתַתָּה עִמָּדִי הִיא וְנָתַתָּה-לִּי מִן-הָעֵץ וְאֲכַל : וַיֹּאמֶר ד' אֱלֹקִים לָאִשָּׁה מַה-זֹּאת עָשִׂית וְתֹאמְרִי הָאִשָּׁה הִנְחֹשׁ הַשִּׂיאֲנִי וְאֲכַל :

16) בראשית ד:ח ותרומם יונתן

וַיֹּאמֶר קִין אֶל-הֶבֶל אָחִיו וַיְהִי בְּהִיּוֹתָם בְּשֹׂדֵה וַיִּקָּם קִין אֶל-הֶבֶל אָחִיו וַיַּהַרְגֵהוּ :
... עֲנִי קִין וְאָמַר לְהַבֵּל לִית דִּין וְלִית עֵלַם אַחֲרָן וְלִית לְמִיתָן אַגְר טַב לְצַדִּיקִיא וְלִית לְמַפְרַעֵא מִן רְשִׁיעִיא עֲנִי הַבֵּל וְאָמַר לְקִין אִית דִּין וְאִית עֵלַם אַחֲרָן וְאִית לְמִתָּן אַגְר טַב לְצַדִּיקִיא וְאִית לְמַתְפַּרְעֵא מִן רְשִׁיעִיא...

17) עבודה זרה יז

אָמְרוּ עֲלֵיו עַל ר"א בן דורדיא, שֶׁלֹּא הֵנִיחַ זֹנֵה אַחַת בְּעוֹלָם שֶׁלֹּא בָא עֲלֶיהָ. פֶּעַם אַחַת שָׁמַע שִׁישׁ זֹנֵה אַחַת בְּכִרְכֵי הַיָּם וְהִיתָה נוֹטֶלֶת כִּיס דִּינָרִין בְּשִׁכְרָה, נֹטֵל כִּיס דִּינָרִין וְהִלָּךְ וְעָבַר עֲלֶיהָ שְׁבַע נְהָרוֹת. בְּשַׁעַת הַרְגֵּל דְּבַר הַפִּיחָה, אָמְרָה : כִּשֶׁם שֶׁהִפִּיחָה זֶה אֵינָה חוֹזֶרֶת לְמִקּוּמָהּ, כִּךְ אֲלַעֲזֹר בֶּן דּוֹרְדִיא אֵין מִקְבֵּלִין אוֹתוֹ בְּתִשְׁבּוּבָה. הִלָּךְ וַיִּשָּׁב בֵּין שְׁנֵי הַרִים וּגְבַעוֹת, אָמַר : הַרִים וּגְבַעוֹת בְּקִשׁוֹ עֲלֵי רַחֲמִים, אָמְרוּ לוֹ : עַד שֶׁאֲנוּ מִבְּקָשִׁים עֲלֶיךָ נִבְקַשׁ עַל עֲצַמְנוּ, שְׁנֵאמַר : (יִשְׁעִיהוּ נֹד) "כִּי הַהַרִים יִמוּשׁוּ וְהַגְּבַעוֹת תִּמּוּטִינָה". אָמַר : שָׁמַיִם וְאֶרֶץ בְּקִשׁוֹ עֲלֵי רַחֲמִים, אָמְרוּ : עַד שֶׁאֲנוּ מִבְּקָשִׁים עֲלֶיךָ נִבְקַשׁ עַל עֲצַמְנוּ, שְׁנֵאמַר : (יִשְׁעִיהוּ נֹד) "כִּי שָׁמַיִם כַּעֲשָׂן נִמְלָחוּ וְהָאֶרֶץ כִּבְגַד תִּבְלָה". אָמַר : חֲמָה וּלְבָנָה בְּקִשׁוֹ עֲלֵי רַחֲמִים, אָמְרוּ לוֹ : עַד שֶׁאֲנוּ מִבְּקָשִׁים עֲלֶיךָ נִבְקַשׁ עַל עֲצַמְנוּ, שְׁנֵאמַר : (יִשְׁעִיהוּ נֹד) "וְחִפְרָה הַלְּבָנָה וּבּוֹשָׁה הַחֲמָה". אָמַר : כּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת בְּקִשׁוֹ עֲלֵי רַחֲמִים, אָמְרוּ לוֹ : עַד שֶׁאֲנוּ מִבְּקָשִׁים עֲלֶיךָ נִבְקַשׁ עַל עֲצַמְנוּ, שְׁנֵאמַר : (יִשְׁעִיהוּ נֹד) "וְנִמְקּוּ כָּל צְבָא הַשָּׁמַיִם". אָמַר : אֵין הַדְּבַר תְּלוּי אֲלֵא בִּי, הֵנִיחַ רֹאשׁוֹ בֵּין בְּרַכְיוֹ וְגַעַה בְּבִכְיָה עַד שִׁצְתָהּ נִשְׁמָתוֹ. יִצְתָה בַת קוֹל וְאָמְרָה : ר"א בֶּן דּוֹרְדִיא מְזוּמָן לַחֲיֵי הָעוֹלָם הַבָּא. [וְהָאֵל הַכֹּהֵן בְּעִבְרָה הוּא וּמִיתָה הַתָּם נִמִּי, כִּיּוֹן דַּאֲבִיק בְּהַ טוֹבָא כְּמִינּוֹת דְּמִיא. בְּכַה רַבִּי וְאָמַר : יֵשׁ קוֹנָה עוֹלָמוֹ בְּכַמְהָ שְׁנִים, וַיֵּשׁ קוֹנָה עוֹלָמוֹ בְּשַׁעַת אַחַת.]

18) שמואל ב' יב:ט-יג

מִדּוּעַ בָּזִית אֶת-דָּבָר ד' לְעִשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵינוּ [בְּעֵינֵי] אֶת אוֹרֵיָה הַחַתִּי הַכִּיתָ בְּחָרְבַּ וְאֶת-אִשְׁתּוֹ לְקַחְתָּ לָךְ לְאִשָּׁה וְאֵתוֹ הִרְגַתָּ בְּחָרְבַּ בְּנֵי עַמּוּן : וְעַתָּה לֹא-תִסּוּר חָרְבַּ מִבֵּיתְךָ עַד-עוֹלָם עֲקָב כִּי בָזַתְנִי וְתִקַּח אֶת-אִשְׁתִּי אוֹרֵיָה הַחַתִּי לְהִיּוֹת לָךְ לְאִשָּׁה : כֹּה אָמַר ד' הִנְנִי מְקִים עָלֶיךָ רָעָה מִבֵּיתְךָ וְלְקַחְתִּי אֶת-נְשִׁיךָ לְעֵינֶיךָ וְנָתַתִּי לְרַעִיךָ וְשָׁכַב עִם-נְשִׁיךָ לְעֵינֵי הַשָּׁמַיִם הַזֹּאת : כִּי אֶתְּהָ עָשִׂיתָ בְּסִתְרָה וְאֲנִי אֶעֱשֶׂה אֶת-הַדָּבָר הַזֶּה נֶגֶד כָּל-יִשְׂרָאֵל וְנֶגֶד הַשָּׁמַיִם : וַיֹּאמֶר דוד אֶל-דָּוִד גַּם-ד' הָעֵבִיר חֲטָאתְךָ לֹא תִמּוֹת :

19) פירוש מלבים שמואל ב' יב

וַיֹּאמֶר דָּוִד – זֶה הִיָּה הַהִבְדָּל בֵּין דוּד וּבֵין שְׁאוּל, שֶׁשְׁאוּל נָתַן אֲמַתְלָאוֹת עַל חֲטָאוֹ וּלְכֵן נִגְזַר עָלָיו עוֹנֵשׁ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב " וְאָן וְתִרְפִּים הַפְּצָר" (שְׁמוּאֵל א' טו : כג), וְדוּד הוֹדָה תִּיכַף, וְלֹא הָשִׁיב שַׁעֲשָׂה בְּכָל הַיּוֹם, וְהוֹדִיעָה הַנְּבִיא שֶׁהֵשֵׁם קִבֵּל תְּשׁוּבָתוֹ.

20) יונה א:ה, יב

וַיִּירָאוּ הַמַּלְאָכִים וַיִּזְעַקוּ אִישׁ אֶל-אֶלְהֵיוֹ וַיִּטְלוּ אֶת-הַפְּלִים אֲשֶׁר בְּאֲנִיָּה אֶל-הַיָּם לְהַקֵּל מֵעֲלֵיהֶם וַיּוֹנֶה יָרֵד אֶל-יָרְכָתִי הַסְּפִינָה וַיִּשְׁפַּב וַיִּרְדָּם :
... וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם שְׂאוּנִי וְהִטִּילְנִי אֶל-הַיָּם וַיִּשְׁתַּק הַיָּם מֵעֲלֵיכֶם כִּי יוֹדַע אֲנִי כִּי בְּשָׁלִי הַסַּעַר הַגָּדוֹל הַזֶּה עֲלֵיכֶם :

21) ישעיה כט: יג ופירוש מצודת דוד

וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי יְעֹזֵב כִּי נִגַּשׁ הָעַם הַזֶּה בְּפִי וּבִשְׁפָתָיו כְּבָדוּנִי וְלִבּוֹ רַחֵק מִמְּנִי וְתִהְיֶה יִרְאַתְם אֹתִי מִצֹּת אֲנָשִׁים מִלְּמַדָּה :

יען כי נגש - בעבור כי העם הזה נגש אלי

להתקרב בדבור הפה וכבדוני בשפתי ולא בלב ידבר כי לבו רחוק ממני.

ותהי יראתם אותי - מה שהם יראים מפני אינה באה מן הלב אלא כמצות אנשים המלמדים ואומרים התראו כאלו אתם יראים ונכנעים :

22) דברים ו:ו

וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה הַיּוֹם עַל-לְבָבְךָ :

23) פירוש רש"י וספרי ואתחנן ח על דברים ו:ו

וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה הַיּוֹם עַל-לְבָבְךָ :

אשר אנכי מצוך היום - לא יהיו בעיניך כדיוטקמא ישנה שאין אדם סופנה, אלא כחדשה שהכל רצין לקראתה

אשר אנכי מצוך היום - שלא יהו בעיניך כדיוטגמא ישנה שאין אדם סופנה כחדשים שהכל רצים לקראתה :

24) דברים כו: טז ורש"י שם

הַיּוֹם הַזֶּה דִּי אֶלְקִיךָ מְצַוֶּה לַעֲשׂוֹת אֶת-הַחֻקִּים הָאֵלֶּה וְאֶת-הַמִּשְׁפָּטִים וְשִׁמְרָתָ וְעִשִׂיתָ אוֹתָם בְּכָל-לְבָבְךָ וּבְכָל-נַפְשְׁךָ :

היום הזה ה' אלהיך מצוך - בכל יום יהיו בעיניך חדשים כאילו בו ביום נצטוית עליהם:

25) ברכות סג:

"הסכת ושמע ישראל היום הזה נהיית לעם" וכי אותו היום נתנה תורה לישראל! והלא אותו יום סוף ארבעים שנה היה אלא ללמדך: שחביבה תורה על לומדיה בכל יום ויום כיום שנתנה מהר סיני.

26) פחד יצחק, אגרות ומכתבים ע"ד

... הלא צריך להבין למה נאמר הציווי ש"בכל יום יהיו בעיניך חדשים" דוקא בפרשה זו של שמע ישראל כי מצד השאיפה לחביבות הלא אין הבדל בזה בין פרשה יו לשאר פרשיות שבתורה אמנם בנוגע לבריאת העולם מצינו פסוק אחד הכולל שני ביטויים מחולקים "הוא אמר ויהי הוא צוה ויעמוד" חילוק ביטויים זה מה טיבו הסתכלות בטבע העולם מביאה לנו תמונה של חזרה תמידית יום ולילה מולד הלבנה ארבע תקופות בשנה כל אלה הם מחזורים קבועים ההולכים ונשנים בלי הרף אבל לאמיתו של דבר יודעים אנו כי הקב"ה מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית כשם שבשעה שאמר הקב"ה בפעם הראשונה "יהי אור היה האור חידוש מוחלט שנתהוה מן האין אל היש כמו כן פועל הוא המאמר הזה של "יהי אור" בכל רגע ורגע ומחדש את מציאות האור מן האין אל היש אין קיומה של המציאות ברגע זה מכריח את קיום המציאות ברגע שלאחריו ועל כן בעומק כל הבריאה כולה מלאה חידוש מתמיד ונמצא דהקב"ה ברא עולמו בצורה של חזרה מבחוץ ובתוכן של חידוש מבפנים ומכאן חילוק הביטוי של "אמר ויהי" "צוה ויעמוד" הכונה היא בכאן על הכפלות הנ"ל "הוא אמר ויהי" בחינת החידוש של ההתהוות "הוא צוה ויעמוד" בחינת החזרה של הרגל...

... מהלך העליה של האדם מחייב אותו ליצור את אישיותו דוגמת בריאת הקב"ה את עולמו ועל כן האדם השלם חי הוא את חיי החידוש בפנים גם בתוך החזרה ההולכת ונשנית מבחוץ וכשנשאל כל יהודי מהו המשפט החוזר ונשנה ביותר בחייו בטח לא תהיה בפיו רק תשובה אחת "שמע ישראל" תיכף אחרי הלידה קוראים ילדים לקרות "שמע" בבית התינוק ולא עלינו בשעת יציאת הנפש שוב צועקים "שמע ישראל" פעמים בכל יום הדין מחייב לומר "שמע ישראל" כשמוציאים את הספר תורה מכריזים "שמע ישראל" אפילו לקדושה של מוסף מכניסים את ה"שמע ישראל" אין לך ביטוי החוזר ונשנה יותר מן הביטוי "שמע ישראל" ועל כן דוקא במקום המובהק של התמדת החזרה באה היא הדרישה ל"בכל יום ויום יהיו בעיניך כחדשים" רעננות החידוש בתוך תוכה של קביעות מחזור מי שזכה להכיר גדולי ישראל אמתיים ראה זה במו עיניו באופן מוחשי...

27) שמות טו: ב, שבת קלג:

עֲזֵי וְזַמְרָתָּהּ וְהִיא-לִי לִישׁוּעָה זֶה קָלִי וְאֶנְהוּ אֶלְקִי אֲבִי וְאֶרְמְמָנְהוּ :

דתניא: "זה קלי, ואנהו" ... אבא שאול אומר: ואנהו הוי דומה לו: מה הוא חנון ורחום אף אתה היה חנון ורחום.

28) תפילת שחרית, ברכות קריאת שמע

הַמְחַדֵּשׁ בְּטוֹבוֹ בְּכָל יוֹם תְּמִיד מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית.

29) דברים יג: ה, סוטה יד.

אֲחֵרֵי דִּי אֶלְקִיכֶם תֵּלְכוּ וְאֵתוֹ תִּירְאוּ וְאֵת-מִצְוֹתָיו וְאֵת-תְּשׁוּמָתוֹ וּבְקִלּוֹ תִשְׁמְעוּ וְאֵתוֹ תַעֲבֹדוּ וְבוֹ תִדְבְּקוּן :

מאי דכתיב: (דברים יג) "אחרי ה' אלקיכם תלכו"? וכי אפשר לו לאדם להלך אחר שכינה? ...אלא להלך אחר מדותיו של הקב"ה, מה הוא... אף אתה...

30) סנהדרין קו:

אלא הקדוש ברוך הוא ליבא בעי, דכתיב (שמואל א' ט"ז) "וה' יראה ללבב."

31) סנהדרין קו:

בשני דרב יהודה כולי תנויי בנזיקין, ואנן קא מתנינן טובא בעוקצין... ואנן קא מתנינן בעוקצין תלת סרי מתיבתא, ורב יהודה שליף מסאני ואתא מטרא, ואנן צוחינן וליכא דמשגח בן. אלא הקדוש ברוך הוא ליבא בעי, דכתיב (שמואל א' ט"ז) "וה' יראה ללבב."

32) ברכה שניה של שמונה עשרה

וְנֶאֱמַר אֶתְּהָ לְהַחֲיוֹת מֵתִים :

33) הוספה לשמונה עשרה של נעילה

זְכַרְנוּ לְחַיִּים מְלֶךְ חַפְץ בְּחַיִּים וְחַתְּמָנוּ בְּסֶפֶר הַחַיִּים לְמַעַן אֱלֹקִים חַיִּים :

34) מתוך תפילת "וכל מאמינים" של ראש השנה ויום הכיפורים

הַפּוֹתֵחַ שְׁעַר לְדוֹפְקֵי בִתְשׁוּבָה :

35) מתוך תפילת "ונתנה תוקף" של ראש השנה ויום הכיפורים

וְעַד יוֹם מוֹתוֹ תִּחַכֶּה לוֹ. אִם יָשׁוּב מִיַּד תִּקְבְּלוּ :

36) מחזור, יום הכיפורים, תפילת נעילה

אֶתְּהָ נוֹתֵן יָד לַפּוֹשְׁעִים, וְיִמְיָךְ פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל שְׂבִים...